SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Calumet 6191

METAI XXII — PENKTADIENIS, BALAND.--APRIL 5 D., 1935 M. — No. 14

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Apie Velykų šventes
Vokiečiai bijosi ir žodžio 'laisvė'
Svečiuose pas Gary, Ind. lietuvius.
"Pagelbininkas" adv. Skipičiui.

Velykų šventės jau nebetoli. Už poros sąvaičių vėl turėsime progos pasilinksminti ir pasidžiaugti "margučiai", vaišėmis, koncertais ir kitokiom pramogom. Amerikoj Velykos nėra taip šaunios ir iškilmingos kaip Lietuvoj. Ten, kaip atsimenam, Pavasario šventė buna tikra šventė ir užsitęsia net tris dienas.

Bet kam reikalingos tokios šventės? Rodos, joms nėra nei prasmės, nei pamato. Žmonės jau nebetiki tiems dalykams del kurių seniau budavo minimos Velykos.

Vienok senas paprotys užsiliko ir niekas nenori praleisti progos "paužti." Gyvenimas reikalauja ir trupučio linksmybių; kitaip but labai nuobodus.

* * *

Hitlerio valdžia triukšmauja, kad Klaipėdos vokiečiam neduodama laisvės; kad Lietuva juos visaip spaudžianti ir pan. Bet ką daro Hitleris su savo pavaldiniais.

Šiomis dienomis Chicagos vokiečių laikrašty tilpo tokia žinia: Bremeno mieste buvo statoma Šilerio veikalas "Don Karlos", paimtas iš ispanų istorijos. Per tris vakarus salė buvo pilna žmonių ir viskas ejo gerai.

Ketvirtą kartą belošiant kilo sujrutė. Kuomet trečiam akte lošėjas ištarė šiuos žodžius: "Pone, duokit man laisvę mąsty ti", tai vienas nazistų pašoko ir ėmė protestuoti, kam vartojamas žodis "laisvė". Uždanga tuo jau nusileido ir veikalas daugiau nestatomas.

Tai matot prie kokių absurdų prieinama Vokietijoj.

* * *

Pereitam sekmadieny mūsų jaunimas aplankė Gary, Ind. kur davė puikų ir didelį koncertą. Išviso ten nuvyko arti šimto dai nininkų ir šokėjų. Tai buvo pirmutinė jų ekskursija į tolesnę koloniją.

Pažiurėti Jaunosios Birutės susirinko apie penki šimtai žmonių. Pasak vietinių lietuvių, kurių Gary, Ind. nėra daug, publika savo skaitlingumu sumušusi visus rekordus.

Nors Jaunoji Birutė iš to nepadarė sau pelno, nes kelionės išlaidos buvo gana didelės, tačiau esame moraliai užganėdinti tuom, kad sugebėjom nunešti lietuviškumo ir meno dvasią ten, kur ji retai pasirodo.

* * *

Kas sako, jog tautiniam veikimui nebeliko dirvos, tas nežino, kas aplinkui dedasi. Progų yra tiek ir tiek. Senoji ir jaunoji karta nesišalina lietuviškumo, ten kur turi progos tą lietuvišku mą pažinti. Gaila tik, kad mūsų tarpe yra permažai dar tautinės dvasios skleidėjų ir pranašų.

Kartais į galvą ateina toks klausimas — ko atsiektumem jei visos Amerikos lietuvių kolonijos išsykio sujudėtų ir grieb tūs organizatyvio darbo, vietoj snausti ir merdėti, kaip dabar kad yra? Tur būt vienu užsimojimu galėtumem pajudinti žemę! Toks žingsnis dabar but labai reikalingas.

* * *

Į Ameriką dabar atvyko adv. R. Skipitis. Jo misija yra suartinti išeivius su Lietuva ir šią vasarą surengti Kaune viso pasaulio lietuvių kongresą.

Užgirdę apie tai progresyviai ėmė svarstyti ką daryti su tuo svečiu. Dauguma jų nepritarė p. Skipičiui, kaipo svetimų idėjų žmogui. Ir jie išgalvojo toki dalyką: priskirti prie p. Skipičio kaipo palydovą p. Bagočių, kuris važinėtų po kolonijas ir drau ge pasirodytų. Strategų nuomone, toki kombinacija geriau negu protestai sutrukdytų p. Skipičio darbą Amerikos lietuvių tarpe.

Žinios iš Lietuvos

KAUNE BUS PABALTIJOS VALSTYBIŲ UŽS. REIK. MINISTERIŲ KONFERENCIJA.

Pernai rugs. mėn. Ženevoje pasirašytoji Pabaltijo valstybių santarvė numato, kad kasmet du kartu, kiekvienoje iš trijų valstybių įvyks Pabaltijo valstybių užsienių reikalų ministerių konferencijos. Pirmoji tokia konferencija buvo praeitų metų lapkričio mėn. Estijos sostinėje Taline.

Antroji konferencija iš eilės turi būti laikinojoje Lietuvos sostinėje Kaune. Dabar gauta žinių, kad ši konferencija Kaune įvyks balandžio mėnesį. Šį kartą Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienių reikalų ministeriai svarstys pasuose vizų panaikinimo klausimą visose trijo se Pabaltijo valstybėse tarpusavio susisiekimo. Numatoma, kad konferencijoje Lietuvą atstovaus užsienių reikalų ministeris St. Lozoraitis, Latviją — viceministeris Munters ir Estiją ministeris Seljama. Konferencijai pirmininkaus St. Lozoraitis. Joje dar dalyvaus visų trijų Pabaltijo valstybių atsakingi užsienių politikos vadovai.

KAIP LIETUVOJE RUOŠIAMASI PRIEŠ CHEMINEI APSAUGAI

Dabar visose Europos valstybėse varoma plati agitacija, kad žmonės kuo daugiausiai domėtusi prieschemine apsauga. Visur nurodoma būsimo karo baisumai ir sakoma, kad mokantieji nuo dujų saugotis gana lengvai perneš būsimojo karo baisumus.

Lietuva, būdama kaimynykys tėje su imperialistinėmis valstybėmis savo saugumu turi ypa tingai rūpintis. Ji taip pat ruošiasi visiems galimiems netikėtumams, drauge atkreipdama reikiamo dėmėsio ir į priescheminę apsaugą. Gyventojus paruošti šiai apsaugai Lietuvoje stengiasi aero klubas, savivaldybės, šaulių sąjunga ir pati valstybė. Šaulių būriai rengia tam tikrus kursus, kuriuose žmonės mokomi kaip vartoti dujakaukes ir kitas nuo dujų apsisaugojimo priemones. Kauno ir didesnių miestų savivaldybės išleido privalomus namų savininkams įsakymus, kad kiekvienuose gyvenamuose namuose būtų įreng tos slėptuvės nuo dujų. Lietuvos aero klubas varo kitos rūšies propogandą. Jis gamina ir leidžia prieschemines ir priešlėktu vines apsaugos literaturą; jis daugelyje Lietuvos kino — teatro rodo prieschemines apsaugos filmas. Valstybė lėšomis pa deda visam prieschemines apsau gos darbui.

Lietuvos gyventojai patys gerai supranta būsimo dujų karo pavojų. Todėl visi, ypač jaunuomenė, stropiai ruošiasi priesche minei apsaugai.

LIETUVOJE PLAČIAI SVARSTOMAS ORO MUZIEJAUS KLAUSIMAS

Lietuvoje yra visokių muziejų. Didžiausias yra Vytauto Didžiojo muziejus. Tai, teisingai sakant, muziejų muziejus, kuriame sutalpinti visi žymiausi Kauno muziejai. Bet Lietuvoje yra gana daug vertingų, senoviškų pastatų, kurie dabartinei kartai primena mūsų protėvių gyventus laikus, jų kultūrą, meną, statybą ir tt. Tai senoviškos statybos namai, įvairūs kryželiai-smutkeliai, rūpintojėliai ir pan. Dabar dar niekas jų nesaugoja; jie nyksta neprižiurimi.

Lietuvos menininkai, matydami nykstant mūsų liaudies meną, dabar labai plačiai ir rimtai pradėjo kelti oro muziejaus klausimą. Jie Žemaitijoje jau surado kelias senas, Vytauto Didžiojo laikais statytas, triobas. Rokiškio apskr. rado senoviškų, bet labai meniškai padirbtų, medinių kryžių. Suvalkijoje rado kitų vertų retenybių, kurios dabar skursta ir nyksta. Šios senų laikų liekanos dabar surašomos, kad vėliau, steigiant muziejų, būtų galima surinkti, kaip ekspo natus. Patys Lietuvos gyventojai dailininkams pažadėjo tuos vertingus senus pastatus nemokamai atiduoti į oro muziejų.

Be kitų klausimų, dailininkai plačiai svarsto kur toks muziejus būtų galima steigti. Ankščiau buvo manoma, kad oro muziejui bus galima sunaudoti Parodos aikštę Kaune, Žaliakalny. Ten, greta oro sakalų Dariaus ir Girėno paminklo galėtų būti ir oro muziejus. Bet dabar Parodos aikštės klausimas atpuola, nes apskaičiuota, kad oro muzie jui ji yra per maža. Geriau šiam tikslui būtų tinkama bet kuri Kauno apylinkės vieta. Turime galvoj Pažaislį ir Fredą. Tuo tarpu dar neaišku kur oro muziejus bus įsteigtas.

LIETUVOJE ORGANIZUOJAMA PAUKŠČIŲ GYVULIŲ GLOBA

Visame kultūringame pasaulyje jau senai veikia tam tikros paukščių ir gyvulių globos draugijos. Jų rūpesčiu tuose kraštuose yra išleisti net atskiri įstatymai, draudžiantieji kankinti gyvulius ir nelaiku šaudyti paukščius.

Lietuvoje gyvulių ir paukščių globa anksčiau mažai kas rūpinosi. Iš rusų laikų užsilikęs biaurus papratimas gyvulius smarkiai mušti, spardyti, kankinti, o laukinius paukščius naikinti, šaudyti kiekvienu laiku. Dėl to Lietuvoje buvo išnaikinta gana daug retų žvėrių ir paukščių. Jau iš seniau Lietuvoje yra susiorganizavusi tam tikra gyvulių globos draugija. Ji visame krašte varo propogandą, kad gyvuliai nebūtų bereikalo mušami, kankinami. Paukščiai galima šaudyti tik tuo metu kai pasibaigia jų perejimo laikas ir užauga nauja karta. Gyvulių globos draugijos rūpesčiu bei pastangomis dabar ir Lietuvoje yra išleisti tam tikri įstatymai, kurie draudžia kankinti gyvulius ir naikinti nekenksmingus paukščius. Retų žvėrių (briedžių, elnių), medžiojimas griežtai baudžiamas.

KLAIPĖDOS SUKILIMUI JAU BUVO BEMUŠANTI DVYLIKTA VALANDA

Lietuvos kariuomenės teisme valstybės išdavimo byloje buvo pasakytos kaltinimo ir gynimo kalbos. Labai svarbias, krašto padėtį ir abiejų nacių partijų darbus bei dvasią nušviečiančias kalbas teisme pasakė kaltinimo advokatai: Mykolas Sleževičius ir Z. Toliušis. Adv. Sleževičius sako, kad Neumanno ir Zaso partijos, prisidengusios nekaltybės skraiste, visomis jėgomis skleidė mintis, kad Klaipėdos kraštas būtų prijungtas prie Vokietijos. Partijų tikslui siekti nereikėjo daug ginklų, nes sukilimo vadui buvo įsitikinę, kad jie yra laimėtojai, nes anapus Nemuno stovėjo tūkstančiai vokiečių smogikų, kurie buvo pasirengę sukilėliams padėti. Adv. Sleževičius smulkiai išvardijo visus dr. Neumanno neištikimumus ir, kaip jis, dviveidiškai veikdamas, visą laiką stengėsi įrodyti esąs ištikimas Lietuvos pilietis. "Niekas netiki Neumanno žodžiais — sako Sleževičius, — ir pagaliau nenori, kad jis meluotų. Visi supranta, kad jis, kaip nacionalsocialistas, nebus lojalus Lietuvos valstybei. Ir teismas nereikalauja, kad dr. Neumannas ateitų čia ir kalbėtų netiesą. Tegul nemano dr. Neumannas, kad Lietuva tikrai būtų Azija, kuri nesupranta jo gudrumų ir negali įvertinti, kur yra ištikimumas, o kur nusikaltimas. Lietuvos žmonės supranta ir kariuomenės teismas gerai įvertins jo tuos veiksmus" — pabrėžė adv. Sleževičius, žvelgdamas į vietoje nebenusėdintį teisiamąjį dr. Neumanną.

"Suprantama, — toliau kalbė jo Sleževičius, — dabar jiems parūpo. Jie patraukti tieson. Jiems ir jų dvarams gręsia pavojus. Ir tas vyriausias Klaipėdos krašto prokuroras von der Ropp, vyriausias teisėtumo gynėjas, kuris visus juos turėjo patraukti atsakomybėn ir pasodinti į kaltinamųjų suolą, — jis pirmas nacionalsocialistas Klaipėdos krašte. Dabar mums darosi aišku, kad sukilimo pavojus Klaipėdos krašte buvo didelis. Jam jau buvo pradėjusi mušti 12 valanda. Jei nebūtų susigriebta, gal sukilimas seniai būtų įvykęs."

Nupiešdamas priešvalstybinių Neumanno ir Zasso partijų dvasią ir darbus, antrasis kaltinimo adv. Zigmas Toliušis sako, kad dviveidiškumas, priešlietuviškumas ir priešvalstybiškumas buvo pačios svarbiausios teisiamųjų partijų žymės. Neumanninkai ir zasininkai tiesiog visko nekentė, niekino kas lietuviška. Rengdamiesi sukilimui, jie persekiojo, skriaudė ir kankino Klaipėdos krašto lietuvius. Teisiamųjų partijų nariai valstybės išdavimo darbui buvo skubiai, bet lankščiai pasiruošę. Teisiamųjų gynimasis, kad jie sukilimui nesirengę, nieko neįtikina. Byloje esančiuose dokumentuose pasakyta, kad Neumanno ir Zaso partijos yra Hitlerio įgaliotiniai Klaipėdos krašte ir, kad jos vykdo vokiečių rytų politiką. Adv. Toliušis prašė, kad teismas iš visų septynių Jesučio nužudymo dalyvių Jesutienės naudai atiteistų 54,260 litų.

Adv. M. Sleževičiaus ir Z. Toliušio kaltinimo kalbos buvo ne tik teisiamiesiems; tai buvo gynimas Lietuvos ir kaltinimas imperialistinės, hitleriškos Vokietijos. Tai buvo Lietuvos valstybės, lietuvių tautos advokatų žodžiai, kurie jaučia nacių pavojų Lietuvai ir, kurie šiuo audringu metu, išėjo ginti lietuvių tautos nuo grobuoniškos Vokietijos užsimojimų.

DAR APIE GRAIKIJOS SUKILIMO PRIEŽASTTIS

Prancūzų laikraštis "L'Intransigeant" spausdina Venivelos sūnų straipsnį: "Kas buvo tikrieji Graikijos sukilimo ruošėjai?" Abu venizelos sūnūs da bar gyvena Paryžiuje ir kiek galėdami plačiam pasauliui aiškina dabartinio graikų sukilimo priežastis. Kad suprastume dabartinės Graikijos padėtį, esą reikia atsižvelgti į tuos laikus, kad Graikiją valdė karalius Konstantinas. Šis karalius niekada nebuves bepartyvus, bet visada palaikęs tik vieną partiją ir todėl tik ši viena partija galėjusi egzistuoti Graikijoje. Nežiurint į graikų gyvenentojų ir valstybės simpatizavimą sąjungininkams, karalius Konstantinas norėjęs priversti visą tautą atsistoti Vokietijos pusėjo. Ir dabar Tsaldario vyriausybė tęsianti šią germanofiliską politiką ir skaldanti tautą. Ji vėl suskaldžiusi graikų tautą į dvi dalis. Visus karininkus, daug pasitarnavusius karo metu, Tsaldaris sistematiškai šalinęs ir visas atsakomingas vietas kariuomenėj ir laivyne pavedęs savo šalininkams. Visi reiškiniai rodę, kad dabartinė vyriausybė laukusi tik patogaus momento įvesti mo narchiją Graikijoj. Opozicijos kantrybė trūkusi, kai Salonikuose, per monarchistų demonstraciją, policija aiškiai parėmusi monarchistus.

Tada kare pasižymėję karinin kai ir suorganizavę sukilimą prieš autarkiją. Venizelos visai nėsąs šio sukilimo organizavęs, jis tik pritaręs tam sukilimui.

Graikijoje būsiąs įvestas fašizmas.

Athenai. Graikų karo ministeris Kondylis, sugrįžęs į Athenus po sukilėlių nugalėjimo, priėmė vokiečių telegramų agentūros atstovą, kuriam pareiškė štai ką:

"Graikų tautos pagelbos ir pasitikėjimo dėka, skaudi avantiūra likviduota. Musų priešai vykdę sistematingus sabotažus prieš vyriausybės darbus ir sten gėsi brutaliomis priemonėmis paimti valdžią. Tačiau dabar mes einame prie naujo tautos at gimimo ir autoritetyvinės valstybės valdžios sustiprinimo. Tau tos pasitikėjimas vyriausybe įro dytas jos atsiliepimais ir laikymusi ministerio pirmininko Tsal dario atžvilgiu. Mes, tauta ir kariuomenė, išlaikome jo atžvilgiu discipliną." Gen Kondylis palygino toliau per sukilimą parodytą graikų tautos valią su vokiečių tautos valia persiorganizuoti. Jis pareiškė, kad ir graikai mėgins suteikti graikų tautos dvasiai naują gyvenimą ir dabartiniam laikui tinkamus ide alus. "Visi nesutarimai ir nevieningumas ateityje turi išnykti" — pareiškė gen. Kondylis. Jis pridurė, kad graikų vidaus politikos programa bus panaši į nau josios Vokietijos programą.

Hitlerinė Vokietija Apskundė Lietuvą Signatarams

BUK LIETUVA NESILAIKANTI KLAIPĖDOS KRAŠTO STATUTO

Lietuva kaltina Hitlerininkus už skleidimą pragaištingos propogandos Klaipėdos krašte.

Kaip žinome, Vokietijos hitlerininkai kalltina Lietuvą už neva laužymą Klaipėdos krašto statuto. Patikėję tokiems kaltinimams trys Klaipėdos krašto signatarai — Anglija, Prancūzija ir Italija perspėja Lietuvą, kad pastaroji prisilaikytų statuto. Lietuva atsakydama į signatarų perspėjimą nurodo, kad jeigu Lietuva šimtą nuošimčių negalė jo prisilaikyti statuto, už tai yra kalti hitlerininkai, kurie su savo begėdiška ir akiplėsiška propoganda prie to privedė. Ne kas kitas, kaip Vokietija kalta už kiršinimą gyventojų Klaipėdos krašte.

Vokiečiai organizavo ginkluotą sukilimą tikslu atplėšti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos ir jį priskirti prie Vokietijos. Tokios akcijos negalėtų toleruoti nei viena valstybė ir to negalėjo pa daryti ir Lietuva.

Lietuva susiaurino Klaipėdos krašto autonomiją tik tuomet, kada pamatė rimtą pavojų Klaipėdos kraštui iš hitlerininkų pusės.

Vokiečiai kaltina Lietuvą, kad ji prašalino vokiečių mokytojus. Lietuva šiame klausime nei kiek neprasižengė prieš Klaipėdos kr. statutą. Statutas sako, kad abi kalbos — vokiečių ir lietuvių yra privalomos. Dalis mokytojų visai nemokėjo lietuvių kalbos ir jie tapo prašalinti ne delto, kad jie vokiečiai, bet kad jie nė ra kompetentiški mokytojauti. Kad to negalėjo įžiurėti provokiškoji Klaipėdos krašto direktorija, tai tas aiškiausiai pasiro dė teisiant hitlerininkus Kaune kariuomenės teisme.

Lietuva taipgi yra kaltinama už tai, kad ji nubaudė priešvalstybinį elementą. Už tai Lietuvą gali kaltinti tik tie, kure sutinka grąžinti Klaipėdos kraštą Voketijai. Jeigu gi signatarai su tokia politika nesutinka, tuomet nėra prasmės kaltinti Lietuvą, kad pastaroji užkirto kelią hitlerininkų veiksmams.

Pasirodo, jog šis perspėjimas tapo padarytas išklausius vienos pusės—Vokietijos skundą. Kuomet signataram teks susipažin ti su tikra padėtimi, tuomet, be abejo, patirs kas yra kaltesnis — Vokietija ar Lietuva Klaipėdos krašto reikale.

Kuomet Vokietija paliaus kišusįs į Lietuvos grynai vidujinius reikalus, Lietuva mokės prisilaikyti Klaipėdos krašto statuto.

Lietuva nori pasiliuosuoti nuo signatarų.

Žinios atėjusios iš Rygos per Londoną praneša, kad, pasitikint Rusijos ir Prancūzijos paramai, Lietuvos valdžia reikalaus, kad Klaipėdos kraštas būtų priskirtas Lietuvai besąlygiškai, kaipo nedalinamoji Lietuvos dalis. Kišimąsis įvairių kitų šalių valdžioms tik trukdo sekmingai tvarkyti šį kraštą. Tuom tarpu tapo perorganizuotas visas civilis ir apsaugos aparatas ir bus suteikta daugiau teisių Klaipėdos krašto gubernatoriui.

Tai yra sveikas ir teisingas reikalavimas. Prie to turėjo būt einama jau daug anksčiau. Tik pilnoj Lietuvos kontrolėj ir prie žiuroj šis kraštas gali sparčiau žengti į geresnę ateitį ir išvengti visus nesusipratimus.

VOKIETIJA RUOŠIASI PASIDARYTI NEUŽPUOLAMA IŠ ORO

Berlynas. Ryšium su vokiečių karo aviacijos įsteigimu rengiami planai Vokietijai padaryti ne prieinamai oro puolimams. Numatoma įsteigti tinkamai išlavintą oro apsaugos pajėgą ir nuo dugniai išmokyti kiekvieną visuomenės narį oro apsaugos. Dabartiniu metu prie didžiųjų miestų statomos didžiulės kareinės, kuriose bus sutalpinta naujai steigiamo aviacijos korpuso eskadrilių nariai. Aplink vieną Berlyną steigiama apie 12 tokių bazių, kurios sudarys stiprų apsaugos žiedą aplink Vokietijos sostinę. Baltijos pajūryje irgi statomos bazės. Rytprūsių apsauga laikoma pakankama. Ten yra požeminių betoninių rūsių, kurių nematyti iš oro ir kuriuose laikoma amunicija ir benzinas. Junkerso lėktuvų fabrikai Dessau mieste glaudžiai bendradarbiauja parengti naujiems oro apsaugos įstatymams, kuriais piliečiai turės dalyvauti oro apsaugos pratimuose ir kiekvieną kino programą bus trumpos paskaitos apie oro apsaugą.

GERINGAS BUVĘS PASKIRTAS KARO MINISTERIU.

Iš Berlyno pranešama, kad dvi dienas į visu Berlyno laikraščius buvusi pasiųsta žinia, kad generolas Blombergas del nesveikatos pasitraukia iš karo ministerio vietos. Hitleris Blombergui padėkojęs už jo stambius nuveiktus darbus. Blombergo vieton buvęs paskirtas karo ministeriu Geringas. Tai šitokia žinia buvusi išsiuntinėta laikraščiams.

Bet šią žinią sužinoję, generolas Friče, Neuratas, Šverin-Krorigas ir Šachtas pasiuntę Hitleriui ultimatumą, kad šis tuoj atšauktų Geringo paskyrimą karo ministeriu, kitaip jie at sistatydinsią. Hitleris nusileido ir davė įsakymą atšaukti. Tuoj policija užėmė visas Berlyno spaustuves, sunaikino stereotipus ir matric'sus, kur toji žinia buvo įlieta. Taipogi darbininkai buvo apieškoti ir prigrąsinti, kad šios žinios niekam nepasakotų.

— Kovo viduryje Lietuvoje lankėsi žymiausis švedų politikos laikraščio redaktorius Nils Bohman. Svečias aplankė Klaipėdą ir Kauną, kur susipažino su Lietuvos kultūriniu, ekonomi niu ir politiniu gyvenimu. Jis

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd St., Chicago — Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, balsu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų —vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį—pastangos priaugančiąją lietuvių kartą —**Jaunuomenę, išauklėti sveiką, apšviestą ir tautiškai susipratusią.**

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais—Mes be Vilniaus Nenurimsim.

BOLŠEVIKAI IR KARDINOLAS Į LIETUVIŲ AUDITORIJĘ.

Chicagos lietuviai dolerių vargu ir pasiaukavimu pasistatė sau dešimts metų atgal gražią Auditoriją į kurią buvo sudėta apie 250,000 dolerių. Statybą finansavo įvairios draugijos ir pavieni asmenys pirkdami šėrus, bonus, ar tiesioginiai aukaudami geram tikslui. Per dešimtį metų ši auditorija buvo mūsų kultūrinių centru ir pasididžiavimu.

Užėjus depresijai ši įstaiga, kaip ir daugelis kitų susidūrė su finansiniais kėblumais. Dideli taksai ir sumažėjusios įeigos buvo priežastim to, kad dalis prinokusių bonų likosi neišpirkti. Tuomet bonų savininkai paėmė Auditoriją į savo rankas ir svarsto ką su ja toliau daryti.

Iš pašalies atėjo jiems du pasiūlymai. Vienas iš bolševikų pusės; kitas iš kardinolo Mundelein.

Abu "kostumeriai" yra pasirengę pirkti Auditoriją, maž daug už dešimtą dalį jos originalės vertės. Bolševikai mano perkelti ten visą savo propagandos biurą; kardinolas gi planuoja sukoncentruoti čia amerikonizacijos ir katalikinimo akciją po "Knights of Columbus" globa.

Lietuvių Auditorijos vedėjai turės duoti galutiną atsakymą apie vidurį šio mėnesio.

Jeigu ši mūsų kultūrinė įstaiga patenka į vienų ar kitų rankas, Chicagos lietuviam būtų didelis smūgis. Mes pralaimėtumėm svarbų tautinį centrą sykiu su įdėtais pinigais; mes taipgi užleistumem stiprią poziciją svetimiems, kurie ateina ne kaip lietuvių draugai, bet kaipo ardytojai ir ištautintojai. Ar nebūtų laikas subrusti visiem lietuviam ir užkirsti tam kelią? Nejaugi pas mus nebėra spėkų atsilaikyti nors šiame punkte?

KODĖL REIKALINGA KEISTI KLAIPĖDOS AUTONOMIJĄ?

Porą mėnesių atgal mes viešai iškėlėm neatbūtiną reikalą pakeisti Klaipėdos statutą, kuris jokiu būdu nebeatitinka šių dienų gyvenimo aplinkybėms.

Amerikos politikas p. Norman Davis, statuto autorius, bandė sutverti Klaipėdoj ideališką autonomiją, kur vietiniai gyventojai turėtų savo seimelį, valdžią, pilną laisvę politikoj, teismuose ir spaudoj. Dvylika metų atgal, kai Vokietijoj dar buvo gyva demokratija ir žmonės neatrodė taip pakvaišę kaip dabar, toks p. Davis statutas turėjo šiokios tokios prasmės ir pateisinimo.

Bet įsiviešpatavus Hitleriui vokiečių demokratija žlugo. Jos vietą užėmė kiečiausia diktatura. Nebeliko nei žodžio nei sąžinės, nei spaudos laisvės. Kas kitaip mano, tam pasigailėjimo nėra. Nazistų judėjimas palietė ir Klaipėdos vokiečius. Demokratija ir čia tapo pajuokimo ir persekiojimo objektas. Patsai statutas, paremtas demokratiniais principais nustojo savo vertės. Veltui Lietuva ragino ir spyrė Klaipėdos vokiečius prisilaikyti statute pažymėtų ribų. Lietuvos perspėjimai nebuvo paisomi. Mitinguose, spaudoj ir visame judėjime nazių taktika ir dvasia buvo aklai sekama. Klaipėdos demokratiškas statutas likosi be vertės.

Tokiai padėčiai susidarius Lietuvai nebeliko nieko kito daryti, kaip tik kreiptis į Tautų Sąjungą, kad pakeitus tulus Klaipėdos autonomijos punktus. Svarbiausias jų yra, tai krašto direktorijos arba valdžios atsakomybė ir kompeticija. Pagal statuto direktoriją kontroliuoja vietinis seimelis, kurio nariai pastaruoju laiku būdavo Berlyno paperkami. Lietuva norėtų, kad ji, direktorija, but atsakominga už savo darbus Lietuvos centralinei valdžiai. Tuomet nei Vokietija nei jos konsulas Klaipėdoj nebeturėtų progos diktuoti vietiniams organams ką ir kaip daryti.

Šitie Lietuvos reikalavimai yra teisingi ir rimti. Jeigu Klaipėda priklauso Lietuvai, tai privalėtų turėti ir vyriausią tame krašte galę, o ne vien tik bejėgiai žiurėti, kaip nazistai ten triukšmauja ir rengia perversmus.

Kuomet šiomis dienomis Lietuva pasiuntė tuo reikalu notą į Tautų Sąjungą ir Klaipėdos "globėjam" Anglijai, Prancūzijai ir Italijai, tai Vokietijos hitlerininkai pakėlė dar didesnį trukšmą ir ėmė grąsinti karu. Vienas jų užsienių reikalų ministerijos atstovas, balandžio 4 dieną pareiškė, jog "Klaipėda Europos politikoj yra šiandien tas akmuo, kuris iš vietos pajudintas gali sukelti didelę 'laviną' arba katastrofą".

Toks yra Hitlerio persergėjimas. Hitlerio teorija yra tokia, kad Klaipėdos naziai gali kiek tik nori atakuoti Lietuvą viešai; pastaroji gi neturi teisės nė pirštu jiems pagrąsinti. Kitaip iškils Europoj karas. Bet kaip pažiurės į tai didžiosios valstybės, kurių nuomonės Lietuva atsiklausė, tur but neužilgo sužinosim.

ALTS REIKALAI

IŠ CENTRO

Kovo 29-tą dieną gauta per Mrs. A. GaValis, 101 Moterų kuopos narių duoklės sumoje—$4.80.

Balandžio 2 d. J. Kasparas už prenumeratą 2 dol.

Balandžio 3 d. per F. Motuzą 29 kp. narinių duoklių $4.80.

—Sekr.

Į KUOPŲ VIRŠININKUS

Nors nemalonu daryti panašics pastabos, bet organizacijos tvarka to reikalauja.

Kad padaryti organizaciją gyvą ir veiklią, yra reikalingas aktyviškumas. Pavyzdžiui, kuomet Centras atsiklausia narių kuriame nors klausime, net ir klausdamas ypatiškos veikėjo nuomonės, ir negauna atsakymo, tai čia jau pasirodo, jog tik gyvas apsileidimas; nekreipimas domės į organizacijos reikalus. Kuomet kuris klausimas esti surištas su finansais, čia dar galima atleisti — gal ekonominiai reikalai to neleidžia padaryti. Bet negalima pateisinti ten, kur kainuoja trys centai ir pusvalandis laiko. Kuomet Centras rašo nariams klausdamas jų nuomonės, Centrui tas yra reikalinga, ir kuomet jis negauna atsakymo, Centras atsiduria į kėblią padėtį. Taigi, gerb. bukime aktyviškesni ir viskas bus gerai.

Kitas Centro prašymas neišpildytas.

Tulas laikas atgal tapo išsiuntinėtos trijų mėnesių Sandaros apyskaitos. Tuo pat laiku tapo pasiųsta ir narių stovis pagal centro knygas ir prašyta, kad kuopų viršininkai patikrinę su kuopos knygomis, tą sąrašą grąžintų atgal su pataisomis arba "O. K.". Tas irgi padaryta tik kai kuriose kuopose. O čia yra kuopų viršininkų būtina pareiga. Taigi, kurie dar to neatlikote, prašau tai padaryti nevilkinant laiko.

Dar vienas blogumas

Kartais gauname laišką nuo kuopos valdybos arba eilinio nario laišką, kuriame pranešama, kad kuopos susirinkimas įvyko, duoklės sumokėtos ir už dienos kitos centras gaus. Bet, kartais, praeina mėnesis ir daugiau, kol centras gauna tas duokles. Tai irgi yra blogas įpratimas...

Būtų gerai, kad į tai gerb. kp. viršininkai atkreiptų kiek daugiau atydos ir tuomi galėtų daug palengvintų centrui. Nes organizacijos gerovė priklauso ne vien nuo Centro valdybos, bet nuo visų narių glaudžios kooperacijos visuose organizacijos reikaluose. Ant kiek daugiau naria rodo aktingų pastangų, ant tiek yra lengviau tvarkyti visus organizacijos reikalus.

PASTABOS

Lenkijos parlamentas pats save padarė bejėgiu

Kiek laiko atgal, Lenkijos parlamentas (seimas) padarė tikras konstitucijos "pataisas", kuriomis atima visą galę iš parlamento ir tą viską atiduoda prezidentui.

Pagal naują konstituciją prezidentas yra renkamas septyniems metams. Kandidatus nominuoja: vieną pats prezidentas (jis gali nominuoti ir pats save). Antrą nominuoja seimo rinktiniai atstovai, į kurių tarpą įeina senato maršalai, premieras, aukšč. teismo pirmininkas ir vyriausias karo vadas. Vienas iš dviejų renkamas visuotinu piliečių balsavimu. Bet jeigu prezidentas nenori pasitraukti, išrinktasis nieko nereiškia. Juokingai skamba, bet taip yra.

Toliaus, pagal naują konstituciją, prezidentas yra visagalis. Jis skiria ministerius ir juos gali suspenduoti. Prez. taipgi gali suspenduoti aukščiausio teismo teisėjus ir atšaukti aukščiausį karo vadą. Jis tvirtina visas užsienio sutartis ir gali paskelbti karą. Kas svarbiausia, tai kad prezidentas nėra atsakomingas prieš nieką. Kitais žodžiais, pagal naują konstituciją, Lenkijos prezidentas turės daugiau galės už buvusi Vokietijos kaizerį arba Rusijos carą. Reiškia, tokia tvarka pralenkia visas buvusias monarchijų tvarkas ir krašto gyventojai valdyme šalies pasilieka bejėgiais, bebalsiais. Taip gali padaryti tik lenkai.

DRAUGIJOS UŽSIENIO LIETUVIAMS REMTI VEIKIMAS

Apie R. Skipičio, draugijos pirmininko kelionės tikslus esu jau rašęs, tad čia to klausimo nebeminėsiu.

Prieš išvykstant pirmininkui, Draugijos valdyba nustatė Pasaulio Lietuvių Kongresui galutinai laiką: jis turės įvykti š. m. rugpiučio m. 11 iki 17 d. Kaune. Svarbiausis, kaip žinome, ir pirmininko kelionės į Ameriką tikslas yra išsiaiškinti su Amerikos lietuviais įvairiais programo klausimais ir pasitarti dėl draugijos darbų, išeisiančių iš to programo vykinimo.

Po metinio Draugijos susirinkimo, perrinkus valdybą, gyvai imamasi plėsti Draugijos darbų programą ir tuo tikslu valdyba beveik kas antras vakaras posėdžiauja ir tariasi.

Pirmoje eilėje yra, kaip ir reikia manyti, mūsų išeivių ištautėjimo klausimas. Šitai nelaimei yra įvairių priemonių: (1) pradžios mokyklos įvairiose didesnėse išeivių kolonijose; (2) stipendijos ir kitoki parama jaunimui įsigyti aukštąjį mokslą; (3) lietuvių bibliotekos ir skaityklos užsieny; (4) vaikų ir jaunimo ekskursijos į Lietuvą ir kt.

Kokią draugija jau padarė įtaką į užsienių lietuvių gyvenimą ir ūpą ir kaip reikšminga yra kad ir nelabai kartais didelė jos pašalpa užsienio lietuvių kultūriniems darbams, matyti iš to entuziazmo, kuriuo užsienių lietuviai dirba savo tautinį kultūrinį darbą. Tas ryškiausiai matoma Pietų Amerikoje ir apie atskirus jų žygius buvo tai mano, tai kitų rašyta spaudoje.

Draugijos užs. liet. remti darbų programe svarbiausią vietą užima pradžios mokyklos klausimas. Šiaurės Amerikoje, t. y. Suvienytose Valstijose, kur yra seniausi ir skaitlingiausi mūsų išeivių kolonija, jie patys jau turi daugybę savo mokyklų, kurių ne viena galėtų būti pavyzdžiu net ir nepriklausomosios Lietuvos mokykloms. Ypatingos šiuo atvėju pagalbos amerikiečiams gal ir nereikia. Mažesnėms jų mokykloms, kurias veda patriotiškai nusiteikę amerikiečiai, Draugija visados pasirengusi padėti ir, reikalui esant, padeda.

Mokyklų reikalingumas ypatingai jaučiamas tuose kraštuose, kur mūsų išeivija dar jauna, pavyzd. Pietų Amerikoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Pietų Afrikoje, Australijoje. Reikia jų ir rytuose: Estijoje, Charbine, Šanchajuj. Artimiausiuose mūsų kaimynuose, Latvijoje, tas klausimas tvarkomas ir ten sąlygos yra palankesnės, negu kitur.

Prie šiandieninių santykių tarp Lietuvos iš vienos pusės ir Lenkijos su Vokietija iš antros, lietuviškų mokyklų reikalas Lenkijoje, t. y. Vilniaus krašte ir Prūsų Lietuvoje yra mums neprieinamas ir noroms nenoroms tenka laukti palankesnių laikų.

Antra programinio darbo vieta tenka lietuviškoms bibliotekoms ir skaitykloms užsieniuose. Pradžią jau padarė Draugija Užs. Liet. Remti. Ji vienais tiktai praėjusiais metais yra davusi užsienio lietuvių bibliotekoms ir mokykloms apie 14,000 knygų. Šiais metais tas darbas, be abejonės, bus dar labiau praplėstas. Prie dabartinio lietuviškų knygų pigumo, sulyginus jas su spausdintomis užsieniuose, bibliotekų steigimo darbas nebutų sunkus, — čia reikalingas tiktai amerikiečių lietuvių susivienijimų ir kuopų, taip jau jų draugijų ir kulturinių organizacijų iniciatyvos ir sumanumo ir šiek tiek lėšų knygoms įsigyti, katalogluoti ir prižiurėti. Amerikiečiai ir bendrai užsienio lietuviai, steigdami savo bibliotekėles, atliktų labai žymų savo kult.ros darbą ir gerokai padėtų Lietuvos knygai tobulėti ir kilti.

Be minėtų jau mano kituose pranešimuose kongreso ir pasaulio lietuvių sąjungos, Draugijos Užs. Liet. Remti programe yra dar du labai svarbūs klausimai, tai yra kultūros namai skaitlingesniuose mūsų išeivių naujokynuose ir žemės ūkio kolonijos. Apie tuos dalykus rašysiu kitomis progomis.

Karolis Vairas.

LIETUVOJ ĮSTEIGTAS STATUTINIS TEISMAS

Nauja autoritetinga įstaiga Klaipėdos krašto statutui saugoti

Ministeriu kabinetas priėmė ir Resp. prezidentas pasirašė statutinio teismo įstatymo projektą, pagal kurį vlr. tribunole įsteigiamas statutinis teismas.

Statutinį teismą sudaro pirmininkas ir keturi teisėjai. Pirmininku yra vyr. tribunolo pirmininkas arba jo pavaduotojas vyr. tribunolo skyriaus pirmininkas.

Stat. teismo teisėjai skiriami septyneriems metams.

Stat. teismo teisėjai priežiūros ir drausmės atžvilgiais prilyginami vyr. tribunolo teisėjams.

Statutinis teismas sprendžia bylas:

1) Del Respublikos įstatymo prieštaravimo Klaipėdos krašto statutui; 2) Del Klaipėdos krašto įstatymo prieštaravimo Klaipėdos kr. statutui; 3) Del Respublikos administracijos organo administracinio akto prieštaravimo Klaipėdos statutui; 4) Del Klaipėdos krašto gubernatoriaus akto prieštaravimo Klaipėdos kr. statutui; 5) Del Klaipėdos kr. administracijos organo akto prieštaravimo Klaipėdos kr. statutui; 6) Del Klaipėdos krašto seimelio neįstatyminio akto prieštaravimo Klaipėdos kraštui.

Ligi statutinis teismas nėra nusprendęs pripažinti Respublikos įstatymą arba Klaipėdos kr. įstatymą prieštaraujant Klaipėdos krašto statutui, joks teismas negali netaikyti Respublikos įstatymo arba Klaipėdos krašto įstatymo, tardamas, kad jis prieštarauja Klaipėdos krašto statutui.

Bylas statutiniame teisme kelia skundais Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas. Klaipėdos krašto gubernatorius ir teisingumo ministeris.

Skundui ir skundo oponentui statutiniame teisme atstovauja jų įgalioti atstovai Lietuvos piliečiai. Stat. teismas gali spręsti bylą ir neatvykus į posėdį skundėjo arba skundo oponento atstovui.

Statutinis teismas, nusprendęs, kad aktai prieštarauja Klaipėdos krašto statutui, galės juos panaikinti.

Statutinio teismo sprendimai neskundžiami. Sprendimai skelbiami "Vyr. Žiniose". Sprendimų prasmę aiškina pats statutinis teismas.

Statutinio teismo įstatymas veikia nuo kovo 14 d., 1935 m.

BREMEN · EUROPA

Didelė EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Rengia ir prižiuri Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjunga Amerikoje

Populiariu Kabininiu Garlaiviu "STUTTGART"

Išplauks iš New Yorko BIRŽELIO 5 d., 1935 tiesiai be persėdimo į Klaipėdą

TREČIOS KLESOS KAINOS:
IŠ NEW YORKO Į KLAIPĖDĄ $97.50
Į ABI PUSI Į KLAIPĖDĄ IR ATGAL $167.00
Pridedant Jung. Valst. Taksus

Del informacijų kreipkitės į:
COSMOPOLITAN TRAVEL SERVICE
Prop. J. AMBRAZIEJUS
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
A. S. TREČIOKAS
197 Adams St., Newark, N. J.
JOHN SEKYS
433 Park St., Hartford, Conn.
VIENYBE TRAVEL BUREAU
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
G. A. KYBA
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St., Worcester, Mass.
ATLANTIC TRAVEL SERVICE
K. SIDABRAS, Prop.
308 W. B'way, So. Boston, Mass.
PETRAS BARTKEVICIUS
678 N. Main St., Montello, Mass.
PAUL MOLIS
1730—24th St., Detroit, Mich.
LITHUANIAN NEWS PUB. CO.
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
OHIO LITHUANIAN PUBLISHING CO. DIRVA
K. S. KARPIUS
6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio
C. J. WOSHNER
2013 Carson St., Pittsburgh, Pa.
A. VARASIUS
206 All Nations Bank Building
1200 Carson St., Pittsburgh, Pa.

HAMBURG-AMERICAN LINE • NORTH GERMAN LLOYD

Parašė P. JURGĖLA

TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasauly. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie LITUANICĄ. Skridimo rėmėjai ir rėm. komitetai.

384 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. Kaina $1.50, siunčiant paštu $1.65 centai.

Reikalaukite:

SANDARA

814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

PROGRESS KRAUTUVĖ

Sučėdys daug pinigų
Kas pirksit čia
Refrigeratorį

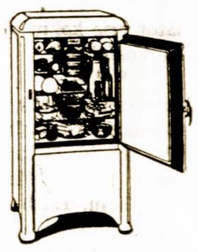

Pasirinkimas:

FRIGIDAIRE
WESTINGHOUSE
SPARTON
LEONARD
NORGE
CROSLEY
GRUNOW
GIBSON
ir kitų

Apkainuoti labai žemom kainom

1935 Metų Mados nuo
$77.50
ir augščiau

Krautuvės sampeliai arba demonstratoriai
$65.00
ir augščiau

Lengvųs Išmokėjimai

PROGRESS FURNITURE Co
3222-26 So. Halsted St
J. Kaledinskas, Vedėjas.

Leidžiame gražius radio programus kas nedėlia, 11 val. prieš piet, iš stoties WGES, 1360 kiloc.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

Šeimynos Daktaras

Rašo DR. M. STROKOLIS

Kadangi daugelis lietuvių neturi sau pasiskyrę nuolatinio daktaro ir kadangi dideliuose miestuose, kaip Chicaga, yra tiek daug įvairios rūšies daktarų, kad mūsų visuomenei sunku yra atskirti tikrą gydytoją ir chirurgą nuo apgaviko ir šarlatano, matau nemažai svarbos kalbėti apie reikalą šeimyniško, arba šeimynos, daktaro, jo geras ypatybes ir kvalifikacijas.

Šeimos daktaras yra reikalingesnis ir naudingesnis už bet ko kį nežinomą, bet kur pasigavusį daktarą dėl to, kad pirmasis yra nuodugniau susipažinęs su visomis šeimos narių ligomis praeity ir todėl lengviau gali surasti ligą ir greičiau sergantiems pagalbą suteikti.

Šeimos daktaras yra reikalingas ir del to, kad jis tampa savo nuolatinių ligonių draugu ir niekuomet neatsisako teikti jiems medikalę pagalbą. Ar liga ištiktų vidurnakty ar lijant ar sningant, kuomet nepažįstamas daktaras manydamas, kad negaus užmokėti, nebėgs taip greitai sergantiems tokią pagalbą suteikti.

Ištikus gi sunkesnei ligai arba reikalui operacijos, šeimos daktaras mažesnį užmokesti nuo jūsų paims. Ir jeigu jūs parodysite savo gerą norą mokėti po kelius dolerius kas savaitė arba kas mėnesis, jis greičiau jums patikės, negu koks nežinomas gydytojas ar chirurgas. Be to gi, jis jūsų šeimynai per daug metų tarnavęs, jausdamasis draugiškas, veikiau duos teisingesnį patarnavimą, negu bet koks pas jus užkliuvęs nežinomas daktaras.

Be to, šeimos daktaras, prie kurio jūsų vaikučiai yra pripratę, galės juos nuodugniau išagzaminuoti ir tokiu būdu geresnę ir tinkamesnę pagalbą greičiau duoti.

Yra tokių vaistų, kurie nors pasekmingai veikia ant daugumos ligonių, vienok netik nieko gero nedaro, bet dar ir pakenkia nekuriems sergantiems. Šeimos daktaras turėjęs geresnę progą surasti, kurie tų vaistų jūsų kunui kenkia, jums jų neparašys.

Neturintieji šeimos daktaro, šaukia daug daktarų sykiu. Daktarai gi, žinodami, kad tik pirmas atvykęs tegaus užmokėti, dažnai nei vienas neatvažiuoja arba neretai visi ant syk suvažiuoja ir visi reikalauja užmokėti, arba visi, viens po kitam suvažiavę rašo tuos pačius vaistus — tik kitokioje formoje. O ligonis turi netik daktarui, bet ir aptiekoriui už tuos pačius vaistus du sykiu mokėti. Ligoniai turintieji šeimynos daktarą, tokių nuostolių nenukenčia.

Šeimynos daktaras turi turėti M. D., — tai yra laipsnį Medicinos ir Chirurgijos Daktaro. Be tokio laipsnio jis yra koks nors bemokslis — imitacijos daktaras ir neturi teisės gydyti ligas.

Be M. D., svarbu yra žinot, ar jųsų šeimynos daktaras priklauso prie Amerikos Medikalės Associacijos, ar jis priklauso prie medikalių draugijų tos valstijos, to miesto arba to pavieto, kuriame jis gyvena, nes tarpe nepriklausančių prie tokių draugijų yra visokių daktarų. Yra kiek ir teisingų, bet daugelis ir neetiškų ir sukčių — didžiuma kurie parazitiškai gyvena iš žmonių, ypač iš svetimšalių, kaip mūsų brolių lietuvių.

Todėl aš sakau, kad laikas mūsų žmonėms susiprasti ir nusikratyti nuo apgavikų, įvairių šarlatanų — žmonių engėjų ir pasirinkti sau teisingą ir draugingą šeimynišką daktarą ir nešiotis jo kortelę su prierašu: "Laike ligos arba sužeidimo pašaukite man mano šeimos daktarą arba nuveskite mane į tokią ar tokią ligoninę ir tada pašaukite man mano daktarą, kurio vardas yra toks ir toks". Tą darant, ne tik bus galima palengvinti daug sergačių, bet išgelbėti ir daug mirštančių.

Gary Ind. Lietuviai Gražiai Sutiko Jaunąją Birutę

IŠPILDYTA PROGRAMA SUŽAVĖJO VISUS SUSIRIKUSIUS.

Pereitam sekmadieny, kovo 31 dieną Chicagos Jaunoji Birutė buvo nuvažiavusi į Gary, Ind. kur gražioj Ispanų svetainėj davė dainų ir šokių programą. Koncertas visais atžvilgiais buvo pasekmingas, nes žmonių buvo pilna svetainė — viso nemažiau kaip tūkstantis.

Pirmiausia jaunų Birutiečių choras, iš 60 ypatų, po vadovyste p. P. Sarpaliaus sudainavo abu himnu ir keturias liaudies dainas. Toliau sekė lietuviški scenos šokiai; originalis kurinys "Molio uzbonas", kuris tiesiog nustebino žiurėtojus; ispanų šokis; solo smuika jaunos artistės p-lės Helen Sabonaitės ir šokis p-lės Josephine Aleksiutės, kuris iššaukė gausingą plojimą. P-lė Aleksiutė skubiai žengia į priešakį ir greit pasieks pačios viršunės.

P-lės Akv. Ančiutės daina buvo ištikro žavėjanti. Ji yra tikro ji liaudies dainininkė ir sugeba perduoti visą dainos dvasią. Grupių šokiai Gary lietuviams buvo naujanybė. Jie tiesiog stebėjosi kaip mažos mergaitės gali atlikti tiek "triksų" Dvi sesutės Fanny ir Betty Stradomskaitės patiekė įdomų holandų šokį, kuris yra pilnas humoro.

Ponia Lauraitienė, dainininkė pasirodė pirmu syk su Jaunaja Birute. Jos balsas švelnus ir lyriškas. Kiekvienam buvo malonu klausytos jos dainos.

Pabaigoje sulošta pusiau dramatinėj, pusiau baleto formoj: "Juraitės gintariniam palociuj", kur solo numerius atliko p-lė Aldona Malelaitė, Alg. Valinskas, Albina Kasparaitė, B. Salamanavičius ir Alg. Zolpis. Tuomi vakaras užsibaigė. Visas programas užsitęsė apie dvi su puse valandos. Vėliau kas norėjo, tas galėjo pasišokti pats.

Taigi pirmutinis Jaunosios Birutės pasirodymas Gary, Ind. paliko neužmirštinus įspudžius. Visi likosi užganėdinti. Tuojau po koncerto bent trijų draugijų atstovai užprašė, kad J. Birutė išpildytų po Velykų programą jų vakarams.

Šioj vietoj reikalinga atiduoti kreditas tiems, kurie auklėja tą jaunimo draugiją—p. Sarpaliui, A. Andrejevui, o daugiausia Sandarai.

Vakaro pianistė plė Josephine Schultz atliko milžinišką darbą. Ji veik visiem akompanavo ir pati grojo solo. Per greitumą buvo užmiršta pasiimti kaikurios gaidos ir p-lė J. Schultz turėjo iš atminties akomponuoti vieną šokį po kito.

Prie surengimo šio koncerto apart vietinių draugijų, daug prisidėjo ir p. F. Bastis, kuris negailėdamas darbo nei pinigų, gelbėjo iš visų pajėgų.

Išpildydama šį programa J. Birutė turėjo virš 200 dol. išlaidų. Nuvažiavimas į Gary, Ind. sudaro veik pusę išlaidų. Bet tuomi atliktas svarbus darbas ir Jaunoji Birutė reikia tik pasveikinti už savo žygį ir palinkėti jai kuogeriausių pasekmių.

CLEVELAND, O.

Svarbus Susirinkimas

ALT. Sandaros 18 kuopos susirinkimas įvyks balandžio-April 18 d., 1935 m., Brazauskų namuose, 1259 E. 79th St. Gerb. sandariečiai, atminkite minėtą dieną, vietą ir laiką — 8-tą val. vakare. Susirinkimas bus labai žingeidus, nes yra pora laiškų iš Sandaros Centro, kuriuos turėsim apkalbėti rimtai. Yra labai pageidaujama, kad tie atsilankytų, kurie praeitą susirinkimą nedalyvavo; taipgi ir kiti, kurių čia vardus paminėsiu: M. Čigas, S. Čerauka, J. Bindokas, J. Garmus, J. Kudirka, P. Zubinas, F. J. Žiuris, A. Zdanis ir kiti, kurie tik galite, meldžiame dalyvauti. Dar turim priminti—nepalikite savo moterėlių, arba jus, moterėlės, nepasilikite, bet kartu dalyvaukite minėtam ir svarbiam Sandaros 18 kuopos susirinkime.

M. Švarpa, pirm.
J. Brazauskas, sekr.
J. Vičinskas, iždi.

Išmintingas nutarimas

Moterų Ratelis laikė susirinkimą kovo 30 d., kuriame apkalbėjo savo dalykus ir vėliaus tarė kur ir kada rengtis prie savo 10 metų jubilėjaus apvainikavimo. Jau buvo minėta praitam "Sandaros" num., kad musų Moterų Ratelis smarkiai rengiasi prie savo 10 metų sukaktuvių apvaikščiojimo, bet nebuvo galima sužinoti kur jos rengs ir ką. Bet štai išmintingas nutarimas: visos vienbalsiai nutarė ir sutiko, kad nėra reikalo bėgioti po svetimus hotelius arba grilrumus, bet eiti pas savo tautietį ir tas viskas atsibus gerai žinomoj ir parankioj vietoj — Baltrukonio Restauracijoj, balandžio-April 28 d. Šio pranešimo rašytojas užtikrina, kad patarnavimas bus O. K., nes Baltrukonių šeimynoje yra du sūnus ir dvi dukterys. Tai viskas ką turim dabar daryti, tai būti geri savo moterėlėm, o jei ne, tai galim namie pasilikti ir neturėt 'good time'.

—Aš Busiu geras.

Kur Ji Prapuolė?

Clevelandiečiams labai patiko ponia Vitaitienė ir dabar visi klausinėja, kur ta geroji dainininkė prapuolė, nes nesimato nė "Sandaroje", ne "Tėvynėj" rašant. Mat ponia Vitaitienė praeitą rudenį čia dalyvavo suvažiavime ir buvo pirma proga nekuriems clevelandiečiams ją išgirsti dainuojant, tai dabar vis tie obalsiai girdis, kur ji prapuolė... Kodėl ji spaudoje nerašo... gal ji ko laukia...?

Bukime kantrus ir tuom tarpu nusiraminkime, o ponia Vitaitienė kurią gražią dieną ir vėl mums padainuos — gal SLA ir Sandaros seimuose, kurie bus Clevelande 1936 m. —Kaunietis.

Pradedama rengtis

SLA. Seimo Komisija jau prادėjo vėikti pilnai. Priežodis yra, kad žmogus sensti ir vis mokiniesi, tai ir čia, minėta komisija veiks pagal savo geriausius supratimus. Bet jeigu kas turės gerus patarimus, tai minėta komisija sutiks mielai priimti ir savo susirinkime apsvarstyti. Tai, veikėjai, pagalvokite gerų sumanymų. Man teko dalyvauti keliuose seimuose ir pastebėjau rengimo komisijos daug trukumų — mat gerbė ne tuos, kurie verti pagerbti. SLA. veikėjai — kuopų sekretoriai, organizatoriai ir kiti nenuilstanti darbuotojai paprastai būna užmiršti, o pagerbiami tie, kurie moka geriau pakalbėt, gražiau pasipuošt ir pan. Ši komisija vengs tokių klaidų. —Seime Buvęs.

DETROIT, MICH.

Dr. J. Jonikaičio 50 metų Jubilėjus

Sekmadieny, kovo 31 d. pp. Piliauskų namuose, 3879—28th St. buvo surengta Dr. J. Jonikaičiui "surprise party", atžymėjimui jo 50 m. gimtadienio. Šį pokilį surengė daktaro artimesni draugai, tarp kurių buvo net pp. Pijus ir Birutė Žuriai, iš Cleveland, Ohio. Viso svečių buvo apie 35. Žinoma, tai nebuvo visi daktaro draugai, nes namuose daugiau negalėjo sutilpti, teiksis atleisti, kurie nebuvo pakviesti prisidėti prie šios parės.

Kaip pirma valanda po pietų daktaras buvo pašauktas telefonu prie "ligonio". Bet kuomet jis įėjo į namus, pasipylė balsų sutartinė: "Valio, valio, valio" ir p-lė Sofija Žukauskaitė prisegė baltą rožę prie krutinės ir pasodino į kėdę, su kuria buvo pakeltas tris sykius aukštyn. Po to užrišo akis, o p. Žuris, apie kurio buvimą daktaras nieko nežinojo, atėjo iš kito kambario, nešinas stiklą vandens ir krapydamas daktarui ant galvos atskaitė vaidilos palaiminimą. Daktarui apsisveikinus su draugais visi buvo pakviesti prie stalo Pietūs tęsėsi tris valandas, nes apart valgymo ir gėrimo, buvo pasakyta daug gražių kalbų, linkėjimų, ir pajuokauta. Kiek ilgesnes kalbas pasakė adv. J. P. Uvick'as, p. P. Žuris ir J. Smailis, ir jubilėjantas Dr. J. Jonikaitis. Susirinkusius perstatinėjo F. Motuzas. Bendra dovana nuo šio pokilio sumanytojų įteikta Visa žemė — globusas; nuo pp. Žurių — radio ir pp. Uvickų — liamputė.

Daktaro penkiasdešimts metų jubilėjus praėjo prie gražios nuotaikos ir draugiškai, malonių pasikalbėjimų ir todėl jis pasiliks musų atmintyje ant ilgai. Prie galo tenka pareikšti didelio dėkingumo poniai Piliauskienei ir poniai Motuzienei už jų triusą surengiant šiuos iškilmingus pietus. —Koresp.

ATSIŠAUKIMAS.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

Gerbiamasai Tamsta:

Jau kelinti metai kaip dedamos pastangos, kad Lietuvos Atstatymo Bendrovės seime būtų galima sudaryti ganėtinas balsų skaitlius, bet ir praeitame susirinkime to nebuvo atsiekta, tatai susirinkę šėrininkai nutarė šaukti EKSTRA seimą, Gegužės 20 d., 1935 m. Tad iki tam laikui mes turim surasti dar 1,629 balsus. Yra daug dar iki šiol neatsišaukusių,' ir niekam savo įgaliojimų nedavusių šėrininkų, TAMSTA ESI VIENAS IŠ TŲ! Tatai šiuomi esi prašomas neatidėliojant prisiųsti savo įgaliojimą, tokiam asmeniui, kuris seime turi galimumo dalyvauti. Jei neturi čion arti Centro gyvenančių savo draugų, kuriems galėtum pavesti savo balsą, tai gali įgalioti B-vės bile kurį iš dabartinių Direktorių. Štai jų vardai:

A. Mikalauskas, pirm.
Adv. F. J. Bagočius I vice-pir.
A. B. Strimaitis, sekretorius,
S. Kišonas II vice-pirm.
A. S. Trečiokas, iždininkas.

Direktoriai: B. J. Schegaus, P. Bukšnatis, J. N. Varnes, Ks. Strumskis.

Lietuvos Atstatymo Bendrovės EKSTRA SEIMAS įvyks gegužės 20 d., 1935 m.,10-tą val. ryte. Bus registravimas seiman pribunančių šėrininkų, o pirmą valandą po pietų atsidarys sesija. Jei susidarys kvorumas, tai turės būti išpręstas bendrovės likimas.

Jei diduma balsų nutars Bendrovę likviduoti ir likusį turtą proporcionaliai išdalyti, tai turės būti priimta rezoliucija įgaliojanti Direktoriją likvidavimo darbą vesti.

Jei didžiuma balsų nuspręs kad Bendrovė reik palaikyti ant toliau, tai turės būti rezoliucija įgaliojanti Direktorius pakeisti B-vės įstatus. Niekas kitas šiame specialiam seime nebus svarstoma.

Įgaliojimai turi būti siunčiami tuojaus, bet būtinai turi būt prisiųsti į Centro raštinę ne vėliau kaip Gegužės 10-tą dieną, 1935 m. Kurie turite gavę įgaliojimus nuo kitų, siųskite Centran nelaukdami kol seiman važiuosite. O kurie nemanote seime pasirodyti, tai pareikalaukite iš sekretoriaus per įgaliojimo formų tuojaus, tai kad tie balsai, kuriuos gavote būtų atstovaujami.

Kurie esate prisiuntę įgalioji mus, tiems antru kart siuntinėti nereikia, jus jau atstovauja jūsų įgalioti asmenys.

Pasitikėdamas, kad visi prisiųsite savo įgaliojimus, linkėdamas viso labo, su gilia pagarba pasilieku, Jusų

A. B. Strimaitis, Sekr.
294 — 8th Avenue,
New York, N. Y.

DIDELĖ EKSKURSIJA TIESIOG Į KLAIPĖDĄ

Motorlaiviu "Gripsholm" gegužės 25 d., 1935 m. Rengia Lievių Laivakorčių Agentų Sąjunga Amerikoje.

Lietuvių keleivių patogumui Švedų Amerikos Linija ir šiais metais yra nusprendusi leisti savo moderniską baltą motorlaivį "Gripsholm" tiesiog į Klaipėdą.

Kaip malonu yra keliauti į Lietuvą be persėdimo, įsėdus į laivą New Yorke ir iš to paties laivo išlipama Klaipėdoje! Laivas yra nepaprastai švarus, dideli kambariai, gera ventiliacija, moderniškai įrengtas. Švedų virtuvė, plačiai išgarsėjusi valgių racionališkumu ir gausumu. Mandagus patarnavimas, neatsižvelgiant kurioje klasėje keleivis keliauja, visada rupinamasi, kad butų savo kelione patenkintas. Kasdieniniai muzikaliai koncertai, vakarai, šokiai, dėnio sportas, žaidimai ir įvairūs pasilinksminimai laive. Rodomos įdomios šviesogarsinės filmos (talking pictures), kelis kartus laike kelionės, tas pajvairina muzikalius ir kitus pasilinksminimus. Kelionėje liūdėti ar nuobodauti nėra kada. Ekskursija Klaipėdoje bus iškilmingai sutikta atatinkamo komiteto, pagerbimui svečių iš Amerikos.

Motorlaivis "Gripsholm" pasieks Klaipėdą birželio 6 dieną.

JAU VAŽIUOJA LIETUVON AMERIKIEČIAI.

Kovo mėn. pradžioj švedų Amerikos linija jau atvažiavo į senąją tėvynę Lietuvą čia nuolatos apsigyventi ir baigti savo amžiaus dalį būrelis amerikiečių. Atvažiavusieji tuojau pradėjo rūpintis nuosavybių įgijimu. Vieni teiraujasi apie pigiai parduodamų dvarų pirkimą, kiti miestuose perka namus, o dar kiti į stambesnes įmones deda kapitalą, drauge padedami lietuviškoms įmonėms vis labiau plėstis. — Tsb.

TRUMPOS ŽINIOS

— Š. m. vasario mėn. Lietuvos prekyba su užsieniais davė pustrečio miliono litų pelno. Daugiausiai pelno davė javai ir mėsa.

— Kiek šiuo metu visoje Lietuvoje yra gyventojų, dabar sunku pasakyti, nes paskutinis Lietuvos gyventojų surašymas buvo 1923 metais. Bet apytikrėmis žiniomis, dabar Nepr. Lietuvoje yra 2,476,154 gyventojai: 1,190,534 vyrai ir 1,285.620 moterų. Tikslų Lietuvos gyventojų skaičių nustatys šių metų gale rengiamas visuotinas gyventojų surašymas.

— Jau kelinta savaitė Lietuvos arkliai (žemaitukai) vežami į Daniją laukų darbams. Įvairiose Lietuvos vietose supirkti arkliai pristatomi į laivus ir jūromis gabenami į Daniją. Per savaitę iš Lietuvos Danija nuperka po 300 arklių. Tsb.

— Tobulinant Lietuvos geležinkelius, nuolat tenka stiprinti pylimus ir keisti silpnesnius pabėgius (špalas). Šią žiemą geležinkeliams pabėgių pagaminta 150,000.

— Pagal naujai priimtąjį įstatymą, praplėstų žemės ūkio rūmų atstovų rinkimai įvyks tarp kovo 25 ir balandžio 1 d.

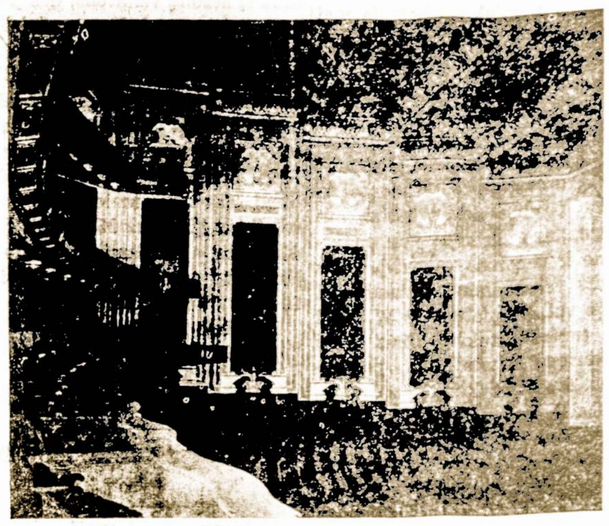

"MUZIKA — MUZIKA"

Margučio naujausias muzikalis kurinys "Muzika—Muzika" jau repertuojamas. Margutis. Margutis pasižymėjo dabartiniame muzikos sezone.

Dabar baigiant šį 1934 — 1935 metų sezoną Margutis apvainikuoja savo meno darbuotę nauju Margučio Štabo sudarytu muzikaliu veikalu "Muzika — Muzika". Tai bus didžiausias ir įspudingausias iš visų Margučio Meno kurinių. Jis bus statomas Chicagos puikiausiame teatre Civic Opera House prie geriausių scenos ir šviesų įtaisymų, su choru, su baletu, su orchestra, su vargonais.

Programas prasidės 5:30 val. po pietų ir tęsis iki 8:00 val. vakarò. Po vaidinimo — bus šokiai.

O be to, bus įrengtas "linksmas kampelis", kur mūsų lietuviai galės gerti ir valgyti kiek tik jiems patiks. Taip, tas viskas įvyks Civic Operoj, per Velykas...

Tai bus istorinis įvykis Chicagos lietuvių gyvenime, kuris gal niekados ateityje nepasikartos. Įžanga: 65c., 75c ir $1.10.

METINĖ PRENUMERATA
($) TIKTAI VIENAS DOLERIS ($)
Naujiems Amerikos Lietuvio Skaitytojams
ir dar Reikšmingas
SIENINIS KALENDORIUS DOVANAI
Amerikos Lietuvis bebartinės kripties 8-nių puslapių laikraštis.
SKAITYK, ŽINOSI, KAS PASAULY DEDAS
Įdėk Vieną Dolerį ($1) Konvertan ir pasiųsk žemiau paduotu adresu,
o laikraštis Tamstą lankys per Ištisus Metus
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street — Worcester, Mass.

RIMBAS
MĖNESINIS KRITIKOS IR SATYROS ŽURNALAS
Jis visiems lygiai kerta. Jame rasi daug linksmų ir juokingų raštų ir dainų. Prenumerata metams $1.00. Pavienis numeris 10c. Prisiųsk 10 centų, gausi vieną numerį pamatymui.
"RIMBAS"
131 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Chicagoje

GRAŽIAM TIKSLUI VAKARĖLIS.

Visos tautos džiaugiasi ir didžiuojasi savo žmonėmis moksle pasižymėjusiais, bet mes lietuviai kol kas tokio džiaugsmo mažai dar turime, tuom atžvilgiu mažai dar kam žinomi. Per ilgus metus būdami svetimųjų vergijoje dauguma iš musų netik neturėjome progos suprasti mokslo vertę, bet ir atsiekti jo negalėjome. Ir šioje laisvės šalyje mums ėmė daugelį metų kol vieni kiti pradėjo suprasti mokslo vertę ir stengiasi savo vaikams jį suteikti. Laimingi moksleiviai, kuriais tėvai rūpinasi, bet kurie patys savo jėgomis stengiasi pasiekti mokslą, tiems tenka nemažai skurdo ir vargo panešti, kas dažniausiai be laiko nuvaro į kapus mūsų gabius ir mokslui atsidavusius moksleivius. Tuomet mes skaudžiai apgailestaujame, kad mūsų tautos žiedai be laiko nuvysta. Dedam ant karsto vainikus, statome paminklus, bet tie visi mūsų "geri" darbai negali grąžinti mus tautai žuvusių — pervėlu... Taigi, turint prieš akis tokius gyvenimo įvykius, būrelis visuomenės veikėjų, žinodami vieno mūsų moksle pasižymėjusio, universiteto studento Adomo Grybės neužvydėtiną būklę, nutarė surengti jam pagerbimo ir paramos vakarėlį, kuris įvyks sekmadieny, Balandžio 7 d., 4 val. po pietų, 812 W. 33rd St. (antram aukšte). Bus skani vakarienė ir muzikalis programas, o po to šokiai.

Todėl, kad nereiktų po laikui apgailėstauti, kviečiame visus prijaučiančius savo atsilankymu prigelbėti studentui Adomui Grybei baigti šią vasarą mokslą ir išleisti Lietuvon, kur beabejo, teks jam užimti svarbią vietą Lietuvos universitete.

Kiek teko patirti, rengėjos ir rengėjai deda pastangas, kad minėtas vakarėlis paliktų malonaus įspudžio visiems. — C. K.

IŠ SANDAROS 101 MOTERŲ KUOPOS VEIKOMO

Kitados rašėme apie Sandaros 101 Moterų kuopos buvusį Valentine ir Kino vakarėlį. Tame vakarėlyje buvo išleista laimėjimui puiki staldėngstė. Laimingasis numeris buvo 29, kurio savininku, pasirodė, buvo jaunasis A. Milauckas.

Susirinkimai

Ši kuopa nutarė laikyti savo susirinkimus kas antrą trečiadienį kiekvieno mėnesio. Taigi sekantis 101 Moterų kuopos susirinkimas įvyksta trečiadieny, Balandžio-April 10 dieną, 12:30 val. dieną, pp. Stankūnų Viloj, 11212 So. Western Ave., Chicagoj. Pradžioje bus užkandžiai, o po to, prasidės susirinkimas. Taigi visos narės prašomos dalyvauti šiame susirinkime ir nepasivėluoti. —Valdyba.

EDWARD J. KELLY IŠRINKTAS CHICAGOS MIESTO MAJORU

Jis gavo net 798,000 balsų, kuomet jo oponentai — Wetten ir Jenkins, per abu 254,297

Chicago. — Praeitam antradieny Chicagos mieste įvyko majoro rinkimai. Kandidatais buvo p. Kelly — demokratas; p. Wetten — republikonas ir p. Jenkins — "trečios" partijos kandidatas.

Majoras Kelly gavo vienas veik tris syk tiek balsų, kiek anie abu sudėjus į kruvą. Atrodytų, kad visas Chicagos miestas taip sudemokratėjo, jog negalima nei pamanyti apie kitų partijų kandidatus. Tačiau tikroji priežastis štai kame. Pirmiausiai, reikia pripažinti, kad Chicagos miesto ir visos Illinois valstijos valdiškas aparatas randasi demokratų rankose. O kuo met aparatas jų rankose — jų rankose yra ir visa politinė mašinerija. Apart to, pas juos yra ir pinigų, kas daug reiškia pravedimui rinkimų kompanijos. Antras dalykas, tai demokratų partijoj buvo visiška vienybė, kuomet republikonai negali pasidalyti vietomis ir kovoja vienas prieš kitą daugiau, negu prieš demokratą. Net ir balsuotojai sako: jeigu republikonai tarpe savęs pešasi, tai mes tyčia pabalsuosime už demokratą.

Taip dalykams esant, nieko geresnio ir negalima tikėtis. Kol Illinois valstijos republikonai taip elgsis, jie bus ten, kur dabar yra.

BUNCO PARTY

Rengia L. M. Dr-ja Apšvieta, seredoj, balandžio-April 10 dieną, Sandaros svet., 814 W. 33rd Street.

Virš minėtas draugijos pasku tinis šį sezoną vakarėlis, nes jau pavasaris pradeda prašvisti, gamta vilioja į laukus. Taigi ateinančią seredą malonėsite susirinkti, palošti bunco ir laimėti gražias dovanas, kurias apšvietietės sudovanojo. Po lošimui bus arbatėlė ir pasikalbėjimai. Tas visas malonumas bus suteiktas tiktai už 25 centus. Įsidėmėkite, gerbiamieji, ir atsilankykite seredoje, šio mėnesio 10 d., 7:30 val. vakare.

Rengimo Komisija:
M. Andziulienė,
M. Baronienė,
A. Dailidonienė.

ATSIDARĖ ARMURO MOKYKLA.

Mokinama prisirengti prie pilietybės. Panedėliais ir seredomis nuo 3-čios val. po pietų iki 4-tai val. Taipgi mokinama skaityti ir rašyti, visai nemokaničam gana lengva išmokti. Pasinaudokite šia proga ir ateikite pasimokyti anglų kalbos. Armuro mokykla randasi ant 33-čio Place, irti Lituanica Ave., Bridgeporto širdy.

A. Miščikaitienė.

RADIO

Retai man pasitaiko girdėti programų duodamų Progress Furniture krautuvės, kas sekmadienį 11 val. ryto, nes nebunu jau tą laiką namie. Bet pereitą nedėldienį neturėdamas kur eiti, perdiem visą programą su atyda ir dideliu malonumu išklausiau. Sakau, su malonumu, nes tikrai buvo malonus. Ypatingai teko gerėtis Progress Trio, kurs sudainavo tris liaudies daineles labai harmoningai. Tai buvo labai vykęs programo vedėjo parinkimas lietuvių kompozicijos kurinių. Trio balsai nedideli, bet gerai suderinti ir su gera dikcija — viskas suprantama. Merginos arba panelės solo kiek silpniau išėjo, bet kaip galima spėti, tiktai delto, kad dar nedaug yra per radio dainavus — gal per arti prie microfono buvo.

Adv. K. Gugį aš girdžiu sekmadieny rusų radio valandoje— kalba gerai. Bet lietuviams del ko tai skupauja. Norėčiau, kad nors vieną minutę kalbėtų ilgiau, nes kam gi nežingeidu girdėti naudingų patarimų.

—Dėdė B. Vaitekunas.

RENGIAMAS DIDELIS MASKARADAS — BALIUS, ŠEŠT. GEGPŽĖS 4 DIENĄ

Suaugusiems ir jaunimui puikiausia proga pasilinksminti.

Chicagos lietuviai seniai betu rėjo maskaradą. Buvo visokių parengimų — koncertų, operečių, vaidinimų ir pan., bet šiais metais dar niekas nebuvo surengęs gražaus maskarado.

Todėl užbaigimui šio sezono Jaunosios Birutės didžiųjų choras nusprendė turėti kaukių balių — šeštadieny, gegužės 4 d., Viking South Side Temple svet., 69th ir Emerald Ave. Vakaras bus taip sutvarkytas, kad paten kinti jaunuosius ir suaugusius. Įžanga labai maža — tik 30c. iškalno perkant ir 35 centai prie durų.

Taigi jau dabar pradėkite galvoti kokius kostiumus devėti. Už gražiausį ir originališkiausi apsirėdymą bus duodamos dovanos.

BAIGĖ SLAUGĖS MOKSLĊ

Betty Kinderiutė

Šiame paveiksle, slaugės uniformoje matome jauną lietuvaitę — Antano ir Onos Kinderių dukrelę — Betty. Kuomet aš pasiklausiau kiek ji turi metų, ji pradėjo juokauti ir sako: "Jeigu aš jųsų metų neklausiu, tai kam tu nori žinot mano metus?"

Bet čia aš ne apie jos metus noriu kalbėti, o tik pabrėžti, kad jai gerai sekėsi moksle ir štai, palyginamai (vos pasiekus 20 metų), o jau pasiekė gan aukštą laipsnį.

Dar 1928 metais mes matėme Bettukę bėgančią namo su paliudymu, jog ji jau užbaigė pradinę mokyklą. Tai buvo tik padrąsinimas prie tolimesnių žygių.

1932 metais jau ji baigia ir Englewood High School. Bet kaip su pirmu paliūdijimu, taip ir su antru dar ji nėra pasitenkinusi. Ir nei valandėlės nelaukdama ji įstoja į St. Bernard Hospital. Po dviejų metų sunkaus darbo, Betty baigia slaugės (nurse) mokslą ir Birželio-June 1934 metais ji išlaiko Valstijos egzaminus.

Po to dar ji pasilieka minėtoj ligoninėj, kaipo "Post Graduate". Pradžioje šių metų ji jau visai pasiliuosuoja. Dabar ji yra kaipo "Private Duty Nursing."

Tai yra viena iš musų daug žadančių jaunuolių. Ji dar būdama High School daug veikė jaunimo rateliuose ir buvo dvasios vadas kitados plačiai žinomo Ruta Gay Girls klubo. Netenka abejoti, kad Betty ir dabar nenutols nuo lietuviškojo gyvenimo.

—Dėdė.

KAP. P. JURGĖLA IŠVAŽIUOJA IŠ CHICAGOS

Kapitonas Petras Jurgėla rengiasi apleisti Chicagą ir apsigyventi New Yorke. Ta proga balandžio 7 d. Jucių restorane, 3241 So. Halsted St. jam keliamos išleistuvės — rengiamas bankietas. Tuo bankietu bus paminėtos ir P. Jurgėlos literatinio darbo 20 metų sukaktuvės.

Kiek žinome, P. Jurgėla yra Amerikoje gimęs ir augęs ir ilgai gyvenęs Lietuvoje, kurios kariuomenėje tarnavo apie 12 metų. —X.

TOWN OF LAKE

Town of Lake kolonija tapo giliai sujaudinta staiga mirčia gerai žinomo ir visų gerbiamo Jono Augaičio, gyvenusio 4615 So. Paulina St.

Pirmadienio vakare apie 10 val. jis nuėjo priruošti savo automobilių, nes manė išvažiuoti. Nesulaukiant iš garadžiaus, namiškiai ėjo žiurėti kas atsitiko ir čia rado jį negyvą. Pašauktas daktaras pareiškė, jog jis mirė nuo gazo.

Prie šitos nelaimės prisidėjo **Staiga pasimirė Jonas Augaitis.**

SIS BEI TAS

A. Brijunas

Stojant darban

Kiekvienas žmogus pirma negu rūpinsis kitų (nors ir tos pačios rūšies) reikalais yra prigimties verčiamas pasižiurėti į savo stovį. Jeigu kas įdomavo mano minties išreiškoms "Šis bei tas", tai gerai atsimena mano tuolaikinį pareiškimą, kad aš vargiai galėsiu ką-nors parašyti (nors ir niekad netingėjau), kol mano sergančios moters padėtis kiek nors pagerės.

Su geresniu upu imu plunksną į ranką manydamas dalintis mintimis su savo vienminčiais lietuviais. Žinau gerai, kad mano maišytų minčių mažai kas pasigedė ir kai kas nesuprato. Nesijausdamas esąs "tautos vadas" ir rašytojas, tad stengsiuos laiks nuo laiko nors biskį ką-nors "Šandaroj" parašyti vadovaudamies gerais norais sandariečiams ir lietuvybei. Ir jeigu kuomi nors savo raštais prisidėsiu prie sustiprinimo Amerikos lietuvijos, tai pilnai busiu padar kita. Paliestą šio tragingo smugio velionio žmona umai susirgo ir dabar randasi gydytojo priežiuroj.

Laidotuvės įvyksta šeštadieny, balandžio 6 dieną. —A. N.

Didelis Išpardavimas Geriausiu Drabužiams Plovyklių

KAINOS NUMAŽINTOS nuo 25% iki 35%

Naujausios Mados Pilnai garantuotos BEE VAC PLOVYKLĖS vertos $49.50 parsiduoda po

$33.00

$80.00 vertės MAYTAG Plovyklės su ketvirtainiu Aluminum Tub, pilnai pernaujintos. Didelis bargenas,

$44.50

Didis pasirinkimas kitokių naujausių Plovyklų, už labai mažas kainas. Kaip tai: — THOR, WESTINGHOUSE, BEE-VAC, APEX, A. B. C., ir kitų, po

$49.50

Geros vartotos Plovyklės

$10 -- $18

Lengvus Išmokėjimai.
Didelė nuolaida už senas plovykles.

PIRKITE ČIA DABAR TAUPYKITE PINIGUS

PEOPLES FURNITURE MANUFACTURING COMPANY

Krautuvėse

2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.
Hemlock 8400

4179-83 Archer Ave.
Corner Richmond Street
Lafayette 3171
CHICAGO, ILL.

Lietuva gali virsti antra Belgija

Vokietija savo žemių rubežiuose negali išmaitinti savo gyventojus. Bent dabartinė tautų bei valstybių apsirūbežiavimo nuostata daugel šalių prie to veda, privedė bei prives. Nuo mažens vokiečiai skiepijami militarizmo dvasioje negalės išvengti užkariavimo kaimyninių žemės plotų.

Lietuva kaip tik ir randasi Vokietijos plėtojimosi svajonių tenkintas ir dar su didesniu noru stosiu darban.

Vieningas darbas gausesnius vaisius suteikia tautai dirbantiems vientaučiams.

Ramybė tiesia kelią audrai

Didesnė pusė pereito pasaulinio karo dalyvių prisiekė Taikos ir Teisybės Anuolui, kad tai bus paskutinė žmonių skerdynė; kad tas karas vedamas tikslu parodyti galą visiems karams. Daugel kas tam tikėjo. Jau taip yra prigimta, kad geras žmogus mano, jog visi žmonės yra geri. Vienok amžių gyvenimo išvados rodo, kad žmonija visad susidėjo iš gerų ir blogų žmonių. Juk mes turime dieną ir naktį; sveikatą ir ligą. Abelnai kalbant — pozitivumas ir negativumas yra pagrindu visatos ir žmonijos gyvenimo.

Kad įsivaizduojamoji pasaulinė ramybė jau tiesia kelią audrai — naujiems karams, tą jau gali ir užsimerkęs pacifistas gerai permatyti. Europos padangė jau apsigaubus juodu debesiu. Žaibai svaidosi ir perkūnija griauja. Bile valandėle žemė mai šysis su dangum.

Apdraudimui

Namo, Rakandų, Biznio, Automobilio, Stiklų ir kito turto, Kreipkis pas

J. J. Hartmanavičius

General Insurance
Notary Public
814 West 33rd St.

Telephone Calumet 6191

Vakarais namie — 3631 S. Wallace Street, Chicago, Ill.

RIMTAS ĮSPĖJIMAS DANAMS

Šlezvige vokiečiai į seimelius pravedė daugiau atstovų

Kopenhaga. — Kovo 12 d. Danijoje buvo renkami 22 apskričių seimeliai.

Per rinkimus daug balsų pralaimėjo kairieji ūkininkai ir demokratai, o laimėjo socialdemokratai ir konservatoriai. Šiaurės Šlezvige gerokai padidėjo vokiečių balsų skaičius.

Danų spauda del padidėjusių vokiečių balsų Šiaurės Šlezvige rašo apie nepatenkinamus rinkitai rimtas įspėjimas.

"Berlingske Tidende" vedamajame rašo, kad vokiečių balsų skaičiaus padidėjimas yra apgailėtinas faktas. Laikraštis pareiškia, kad vokiečių agitacija pastačiusi visus ant kojų, o tuo tarpu danai dalyvavo rinkimuose labai silpnai. Rinkimų rezultatai, pažymi laikraštis, skatina danus imtis revanšo, kuris turi būti parengtas aktyvia danų politika.

POTVYNIS KLAIPĖDOS KRAŠTE PRIDARĖ BĖDOS.

Šiemet beeinant Nemuno ir Kuršmarių ledams, nuo potvynio nukentėjo kai kurie Klaipėdos krašto gyventojai. Krašto direktorija nukentėjusiems nuo potvynio paskyrė pašalpų. Raudonasis Kryžius nukentėjusiems teikia nemokamą medicinos pagalbą, o Macikų įgulos kariuomenės dalys duoda lauko virtuves ir nukentėjusius aprūpina maistu. Neseniai nukentėpusiose srityse lankėsi Klaipėdos kr. direktorijos pirmininkas Bruvelaitis. Apytikrėmis žiniomis, nuo potvynio nukentėjo apie 100 šeimų.

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Res. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

OLIS ir VASALLE
ADVOKATAI
134 No. La Salle St., Suite 1308.
Chicago, Illinois.
Vakarais tik Subatomis
3252 So. Halsted Street
Tel. Calumet 6945.

LAIDOTUVIU DIREKTORIAI

— NARIAI —

CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

Patarnavimas—Dieną ir naktį. Turime Koplyčias visose miesto dalyse

S. P. MAŽEIKA	3319 So. Lituanica Avenue Phone Yards 1138
A. MASALSKI	3307 So. Lituanica Avenue Phone Boulevard 4139
A. PETKUS	1410 So. 49th Ct., Cicero, Ill. Phone Cicero 2109
J. F. RADŽIUS	668 West 18th Street Phone Canal 6174
S. M. SKUDAS	718 West 18th Street Phone Monroe 3377
CHAS. SYREWICZE	1344 So. 50th Avenue Cicero Phone Cicero 294
I. J. ZOLP	1646 West 46th Street Phone Boulevard 5203—8413
J. F. EUDEIKIS	4605-07 So. Hermitage Ave. Phone Yards 1741—1742
LACHAWICZ ir SUNUS	2314 West 23rd Place Phone Canal 2515 Cicero Phone — Cicero 5927
J. LULEVIČIUS	4092 Archer Avenue Phone Lafayette 3572

LIETUVIAI GYDYTOJAI
(Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai)

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredoms pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Phone Hemlock 2061
Dr. Joseph Kella
Dentistas
6558 So. Western Ave., Chicago
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro
Nedėliomis pagal sutartį

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514
Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p.
ir nuo 7 iki 9 val. vakare.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir Trečiadieny po pietų pagal sutarima.

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

A. K. Rutkauskas, M. D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146

Dr. Karl Nurkat
Gydomos Akių Ligos.
Akiniai pritaikomi atsakančiai.
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak.
Išskiriant semadienį.
2201 W. 22nd St.---Cermak Rd.
Telefonas Canal 6122.

Ofiso Tel. Boulevard 5913
Rez. Tel. Victory 2343
Dr. Bertash
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30
Nedėldieniais pagal sutartį.